

Î N C H E I E R E

29 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Sveatoslav Moldovan
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Casparean Jorjic, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Neruță Anatolie,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Casparean Jorjic împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Neruță Anatolie cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Casparean Jorjic, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Neruță Anatolie și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 martie 2016,

c o n s t a t ă

La 05 februarie 2016, Casparean Jorjic s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr. 2-318/2011 din 28 aprilie 2011, devenită definitivă la 19 mai 2011, s-a încasat din contul lui Untură Grigore în beneficiul său a datoriei în sumă de 1500 dolari SUA și cheltuielilor de judecată în sumă de 685,56 lei. Anterior adoptării hotărârii din 28 aprilie 2011, prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 01 martie 2011 s-a dispus asigurarea acțiunii cu aplicarea sechestrului asupra apartamentului nr. 158 situat în mun. Chișinău, str. I. Cuza-Vodă, 23 ce aparține cu drept de proprietate debitorului Untură Grigore.

Indică Casparean Jorjic că prin încheierea executorului judecătoresc Anatolie Neruță nr. 068-385/11 din 10 iunie 2011, a fost primit spre executare titlul executoriu nr. 2-318/2011 din 28 aprilie 2011 emis de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău. Din momentul intentării procedurii de executare, debitorul Untură Grigore a achitat

creditorului din suma datorată potrivit titlului executoriu doar 200 dolari SUA, restul sumei nefiind achitată nici până în prezent.

Consideră reclamantul că executorul judecătoresc Neruță Anatolie nu a întreprins toate măsurile prevăzute de lege posibile și necesare întru executarea documentului executoriu, inclusiv înstrăinarea bunului imobil aflat în proprietatea debitorului - apartamentul nr. 158 situat în mun. Chișinău, str. I. Cuza-Vodă, 23, care ar fi permis executarea într-un termen restrâns a hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 28 aprilie 2011, precum și achitarea cheltuielilor de executare și onorariul executorului judecătoresc. Prin urmare, la caz este evidentă încălcarea gravă a dreptului său la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, manifestată prin incapacitatea organului abilitat de stat în domeniul executării de a obține executarea titlului executoriu, în pofida dispunerii de către debitor a patrimoniului pasibil înstrăinării silit. Această încălcare provoacă reclamantului disconfort moral, incertitudine și dezamăgire în modul de desfășurare a procesului de executare a hotărârilor judecătorești, prejudiciul moral cauzat fiind evaluat în mărime de 50 000 lei, ceea ce reprezintă o compensație echitabilă și proporțională frustrărilor suportate pentru o perioadă de peste 5 ani.

Solicită Casporean Jorjic constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr. 2-318/2011 din 28 aprilie 2011 și repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 februarie 2016, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu executorul judecătoresc Neruță Anatolie.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, s-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Casporean Jorjic la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău nr. 2-318/2011 din 28 aprilie 2011, manifestată prin neexecutarea deplină a documentului executoriu în perioada 10 iunie 2011 și până la data emiterii prezentei hotărâri. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Casporean Jorjic suma de 8000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016, au fost respinse apelurile declarate de către Casporean Jorjic, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Neruță Anatolie și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 martie 2016.

Instanțele de judecată au conchis că în situația în care debitorul procedurii de executare dispunea de un bun imobil - apartamentul nr. 158 situat în mun. Chișinău, str. I. Cuza-Vodă, 23, valoarea căruia era în măsură să acopere suma indicată în documentul executoriu, precum și eventualele cheltuieli de executare, neîntreprinderea într-o perioadă îndelungată a unor acțiuni ferme orientate spre urmărirea silită și înstrăinarea acestui imobil constituie o inacțiune gravă și demonstrează existența unei carențe esențiale de funcționare a sistemului de executare. Or, executorul judecătoresc a realizat numeroase acțiuni, încă nu și măsurile care în funcție de circumstanțele speței ar fi fost suficiente și erau indispensabile pentru asigurarea executării titlului executoriu, și

anume, urmărirea bunului imobil ce se află în proprietatea debitorului. Instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că suma de 8000 lei cu titlu de prejudiciu moral este una echitabilă, reală și corespunde suferințelor cauzate prin tergiversarea executării hotărârii judecătorești.

La 10 ianuarie 2017, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016 și hotărârii Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 17 martie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, Ministerul Justiției a invocat interpretarea în mod eronat a legii de către instanțele ierarhic inferioare, care neîntemeiat au dispus repararea prejudiciului moral, în speță neexistând nici un temei concludent de a constata încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Indică recurentul că neexecutarea hotărârii judecătorești nu poate fi imputată executorului judecătoresc, deoarece s-a stabilit că după debitorul Untură Grigore nu sunt înregistrate careva bunuri mobile și nici nu deține mijloace financiare pe conturi bancare, iar valoarea bunului imobil situat în mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă 23, ap. 158, depășește cu mult valoarea datoriei în mărime de doar 1500 dolari SUA și 685,56 lei.

Mai mult ca atât, consideră Ministerul Justiției că prevederile Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, nu acordă în mod automat dreptul la repararea prejudiciului atât material, cât și moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

La 25 ianuarie 2017, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, și Casparean Jorjic a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016 și hotărârii Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 17 martie 2016 în partea ce ține de repararea prejudiciului moral prin majorarea cuantumului sumei încasate de la 8000 lei până la 50 000 lei.

În susținerea recursului, Casparean Jorjic a invocat interpretarea în mod eronat de către instanțele ierarhic inferioare a prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Declară recurentul că instanțele de judecată corect au constatat încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă mărimea compensației prejudiciului moral acordată este vădit diminuată în raport cu suferințele și frustrările suportate de către dânsul și totodată, cu practica judiciară pe cazuri similare.

Consideră Casparean Jorjic că suma de 50 000 lei este una echitabilă și corespunde suferințelor cauzate prin neexecutarea hotărârii judecătorești pentru o perioadă îndelungată de peste 5 ani.

La 30 ianuarie 2017, în adresa intimațiilor au fost expediate copiile recursurilor declarate de către Casparean Jorjic și Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 10 martie 2017, a declarat recurs și executorul judecătoresc Neruță Anatolie împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016 și hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 martie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, executorul judecătoresc Neruță Anatolie a indicat că creditorul Casparean Jorjic pe parcursul executării silite nu a solicitat urmărirea bunului imobil, ci a solicitat doar tragerea debitorului la răspunderea contravențională și penală, acțiuni ce au fost întreprinse de către executorul judecătoresc. Totodată, instanțele ierarhic inferioare au ignorat faptul că Casparean Jorjic a fost de acord cu stabilirea graficului de achitare a datoriei în conformitate cu art. 62 Cod de executare, ceea ce a stopat pentru o perioadă executarea silită.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016 redactată integral, a fost expediată în adresa executorului judecătoresc Neruță Anatolie la 12 decembrie 2016, potrivit scrisorii de însoțire nr. 33234-4 (f.d. 170), lipsind însă date cu privire la recepționarea acesteia.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către executorul judecătoresc Neruță Anatolie la 10 martie 2017, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 15 martie 2017, în adresa intimaților Casparean Jorjic și Ministerul Justiției a fost expediată copia recursului declarat de către executorul judecătoresc Neruță Anatolie, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 27 martie 2017, Casparean Jorjic a depus referință, solicitând declararea inadmisibil a recursului executorului judecătoresc Neruță Anatolie, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Alte referințe nu au parvenit.

Examinînd temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Casparean Jorjic, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Neruță Anatolie sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Casparean Jorjic, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Neruță Anatolie nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, iar argumentele invocate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural.

Nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului declarat de către Ministerul Justiției, argumentul recurentului precum că neexecutarea hotărârii judecătorești nu poate fi imputată executorului judecătoresc Neruță Anatolie, valoarea bunului imobil situat în mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă 23, apartamentul 158 depășind cu mult valoarea datoriei în mărime de doar 1500 dolari SUA și 685,56 lei.

Or, în condițiile în care debitorul nu avea în proprietate alte bunuri în afară de apartamentul nr. 158 din mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă 23, iar încercările de a înstrăina bunurile mobile din acest apartament nu au fost suficiente pentru executarea hotărârii judecătorești din motivul împotrivirii debitorului și impedimentelor create de acesta, unica acțiune capabilă să asigure executarea documentului executoriu era urmărirea silită a imobilului nominalizat, acțiune ce nu a fost realizată de către executorul judecătoresc.

Nu poate fi reținut drept temei al admisibilității recursului declarat de către Casparean Jorjic, argumentul recurentului precum că mărimea compensației prejudiciului moral acordată de către instanțele ierarhic inferioare este disproporțională în raport cu suferințele și frustrările suportate de către acesta, deoarece ținând cont de circumstanțele, complexitatea și durata procedurii de executare, suma de 8000 lei este în măsură de a atenua suferințele psihice cauzate lui Casparean Jorjic, fiind una echitabilă și suficientă pentru prejudiciul moral suportat de către acesta prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Cât privește argumentul invocat de către executorul judecătoresc Neruță Anatolie în recursul declarat, precum că durata procedurii de executare a fost influențată și de comportamentul creditorului Casparean Jorjic, care a fost de acord cu stabilirea graficului de achitare a datoriei în conformitate cu art. 62 Cod de executare, acesta nu poate fi reținut, deoarece eșalonarea datoriei a fost stabilită doar pentru un termen de 7

luni, însă debitorul Untură Grigore a dat dovadă de rea-credință și nu și-a onorat obligațiile asumate conform graficului încheiat la 27 noiembrie 2013.

Nu poate fi reținut nici argumentul executorului judecătoresc precum că, creditorul Casparean Jorjic urma să solicite urmărirea apartamentului nr. 158 din mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă 23, deoarece stabilindu-se că după debitorul Untură Grigore nu sunt înregistrate careva bunuri mobile și nici nu deține mijloace financiare pe conturi bancare, executorul judecătoresc era obligat să întreprindă toate măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentului executoriu, în condițiile în care la caz unica acțiune capabilă să asigure executarea documentului executoriu este urmărirea silită a imobilului nominalizat.

Alte argumente invocate în recursurile declarate nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Casparean Jorjic, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Neruță Anatolie ca inadmisibile.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Casparean Jorjic, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc Neruță Anatolie se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic